עלון

"רחמים רבים"

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר פַּעַם לְתַלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ ר' יוּדְל וְר' שְׁמוּאֵל אַיְזִיק: אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִתְגַּעְגֵּעַ אֶל הַדְּרָכִים שֶׁאַתֶּם נוֹסְעִים אֵלַי (חַיֵּי־מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רצא), כִּי לְמַעְלָה בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה, כִּי מִכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁהוֹלְכִים אֵלַי נִבְרָא מַלְאָךְ, וּלְדַעְתִּי, יֵשׁ לְהוֹסִיף עַל הַשִּׂיחָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, שֶׁזֶּה סוֹבֵב גַּם עַל אֵלּוּ אֲשֶׁר הוֹלְכִים לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, אֲשֶׁר מִכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה נַעֲשֶׂה וְנִבְרָא מַלְאָךְ, וּמֵרִבּוּי הַפְּסִיעוֹת נִבְרָאִים הַמַּלְאָכִים לְרִבֵּי רְבָבוֹת, וְיַמְלִיצוּ טוֹב בַּעֲדוֹ.

(אשר בנחל נח, יא תקפז)

סיפורים ושיחות

מכ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

פרשת תרומה

הודפס בסיוע:
עמותת ישמח צדיק
שלכם ולמעלכם

מכתבים מחזקים
מכ"ק מוהרא"ש זי"ע

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסדי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ה' לסדר שמיני כ"ו ניסן התשס"א

שלים וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני צוויתי כבר מזמן לאנשי שלומינו לא להכנים בבית הכנסת שום עלונים אנחנו לא מעונינים בדעות נפסלות של אחרים אבל צריכים רחמים רבים כדי לציית אותי.
בוודאי טוב מאד שאתה תתעסק עם זה ותוציא כל שבוע "עלון הקהילה" וכל אחד מאנשי שלומינו יכתוב מה שהוא ירצה כי תהילה לאל אנחנו מדברים רק דיבורי אמונה יהשגחה פרטית ואין לנו עסק עם אף אחד בעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

אליעזר שלמה שיק

גמ"ח תפלין

בשעה טובה נפתח גמ"ח תפלין.
מי ששלח את התפלין שלו
לבדיקה וצריך בנתיים תפלין
אחרות, או כל מי שפשוט אין לו
תפלין כרגע מכל סיבה –
יכול לפנות אלי.

050-3012010

הניתוח שלא התקיים

כאבי הגף שתקפו אותו מפעם לפעם החלו להופיע בתדירות גבוהה יותר. במשך הזמן הגיע המצב לכך שכל אימת שהם הגיעו – היה הבחור מתעלף ושוקע בתרדמה של מספר דקות.

מה שגרם לו להתעורר היה תזוזה. כשהיה זז תוך כדי שינה, היתה התזוזה גורמת לכאב נוסף שגרם לו להתעורר ---

פריצת דיסק.

זריקות לא עזרו וגם לא פיזיוטרפיה.

הוא לא ידע את נפשו מרוב כאבים ואמו לא ידעה את נפשה מרוב צער על בנה שמצבו הולך ומתדרדר.

הרופא קבע כי אין מנוס מניתוח. מצב הגב בכי רע ומוכרחים לנתח ולסדר את מה שצריך.

מועד הניתוח נקבע ליום שני והבחור הבין שאכן – רק ניתוח יוכל לעזור לו להמשיך את חייו ללא היסורין הקשים האלו. אלא שמדובר בניתוח שאינו פשוט כלל וכלל ---

מוהרא"ש הקדוש הגיע ליבנאל ביום חמישי שקדם ליום שני של הניתוח. הבחור החליט שטוב יהיה להתברך מפיו לפני שהוא מוסר את גופו לרופאים.

הנסיעה לשבת ביבנאל היתה מסירות נפש של ממש. הכאבים העזים שפקדו אותו במהלך כל הנסיעה עקב טלטולי הדרך היו קשים מנשוא. אך דבר אחד ניחם אותו – את ברכתו של הצדיק הוא צריך כצידה לדרך לפני הניתוח.

ברירות הרבה לא היו לו, והגם שחבריו לנסיעה וגם החברים שלא נסעו איתו הזהירוהו מפני הניתוח שאינו מהפשוטים, כל אלו לא נכנסו

לאוזניו. שגרת החיים הקשה שהתמודד איתה הכריעה את הכף לטובת הניתוח. הוא כבר היה במצב שכמעט ואינו יכול לשבת מהכאבים. או לשכב או לעמוד וגם אז הרגיש היטב את הכאב.

לאחר שבת נפלאה בחיק הצדיק, הגיע הרגע להיכנס לחדרו במוצאי השבת.

כשהבחור עמד בסמוך לצדיק וביקש לאחוז את ידו ולנשקה, מוהרא"ש הקדוש הסיט את ידו וטפח על כתפו של הבחור בדיוק במקום בו התרכזו מרבית הכאבים תוך כדי שהוא מכריז : "רפואה שלמה ! רפואה שלמה !".

הבחור הנדהם עמד קפוא על מקומו "הרי טרם הספקתי לספר לצדיק שאני סובל מהגב ועומד לפני ניתוח... ומפליא עוד יותר - איך יתכן שאחרי טפיחות שכאלו על הכתף לא התעלפתי ?...".

"מוהרא"ש... רוצים לעשות לי ניתוח בעוד יומיים" החל הבחור לספר, "האם מוהרא"ש מסכים לזה ?...".

מוהרא"ש הקדוש חייך ו...שוב טפח על כתפו של הבחור והפטיר : "אמרתי לך - תהיה לך רפואה שלמה !".

כעת הגיע תורו של הגבאי להוציא את הבחור אל מחוץ לחדר ---

בחוץ פגש את חבריו שהמתינו לו. "אתם רואים - מוהרא"ש אמר שתהיה לי רפואה שלמה !".

ורק אז הוא הבין : הצדיק לא אמר לו לעבור את הניתוח... להיפך - הוא קבע כי תהיה לו רפואה שלמה !

וכיון שכך - גמלה בלבו ההחלטה שהוא לא יעבור את הניתוח.

לביתו הגיע בשעות הבוקר המוקדמות (שהרי גם הכניסה לחדרו של הצדיק היתה בשעת לילה מאוחרת). לפני שעלה על יצועו הכין את

עצמו לכאבים הרגילים שתיכף יתכפוהו, ידע היטב כי על כל תזוזה שיעשה בעת שישכב ישלם במחיר של כאבים עזים... הוא כבר רגיל ובקי בכך.

הוא הניח את ראשו על הכרית ---

שנת ישרים כמו שישן עכשיו לא ראתה אמו מזה זמן רב. לבה הרחום אמר לה להניח לו להמשיך ולישון אפילו שהשעה כבר שעת צהריים מאוחרת.

כשהתעורר מעצמו היא צהלה לקראתו ואמרה : "כמה ישנת! ברוך ה'!". הוא ניתר מהמיטה והחל לרקוד עמה - "אמא! אין לי כאבים!".

עוד באותו היום התקשר לאחיו בכדי לבקשו לקבלו שוב לעבודה במפעל הגבס. זה האחרון לא הבין וחשב כי אחיו חומד לצון. איך יתכן שאדם עם פריצת דיסק המיועד לעבור ניתוח בעוד כעשרים וארבע שעות יבקש לעבוד במפעל של גבס ---

אך המציאות הראתה שברכתו של הצדיק התקיימה.

הכאבים עברו.

למעלה מעשרים שנים חלפו מאז ועד הרגע שהשורות האלו נכתבו. ואכן - לא היה צורך בניתוח כאשר דיבר איש האלקים.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ד' לסדר האזינו ה' תשרי ה'תשס"ד

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.
אני מאד מאד נהנה שאתה רושם את השיחות וכו', כי יבוא יום ויצטרכו את כל שיחה ושיחה.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ה' לסדר חקת בלק י' תמוז התשס"ג

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך, ואני מקווה להקדוש ברוך הוא שיתרחב לך בפרנסה, ולא יחסר לך שום דבר, רק תראה להחזיק מעמד ואז תראה את הניסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.
אני מאר מאד מבקש אותך, שתמשיך בכתיבת סיפורים, כי יבוא היום שיצטרכו את כל הסיפורים, כי אני בעצמי לא יודע כמה זמן אני ישאר בזה העולם, ויהיה זמן שמאד יתפלאו וכו', וירצו לשמוע כל סיפור וכל שיחה וכו'.
נא ונא, ראה לעשות לעצמך קביעות להתבודד בכל יום אליו יתברך, ואז תראה את הניסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.
הקדוש ברוך הוא, השומע תפילות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

אליעזר שלמה שיק

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ג' לסדר וישלח י"ב כסליו ה'תשס"ב

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.
בדרך כלל כשאחד מחדש איזה חידוש וזה דק מן הדק ומפחד פן יהרסו לעלות אל ה' וכו', אז אומרים השם הטוב יכפר וזה רגיל בהרבה ספרים, כי יכול להיות שלא השיגו את המכוון ולכן אומרים לשון כזה השם הטוב יכפר.
בענין השיחות וכו', בודאי יגיע היום שכל שיחה יהיה יקר מאד מאד ויצטערו שלא כתבו מספיק.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

אליעזר שלמה שיק

שיחות קודש מכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע

רי) אודות הנסיעה אל ציון רבנו ז"ל, אמר מוהרא"ש נ"י שבודאי טוב יותר כשתיכף ומיד באים אל ציון רבנו ז"ל דיקא ולא לציון אחר בדרך וכו'. למשל כשבאים לאומן לימי ראש השנה הקדושים ואז יש את אלו שמארגנים נסיעות לקברות צדיקים שם. אז העיקר הוא להגיע אל ציונו הקדוש, ואחר כך, בימים שנשארו עד ראש השנה אפשר לנסוע לקברים אחרים. העיקר שיהיה אצל רבנו ז"ל בתחילה. ובכל זאת, אם מחמת הנסיעה מוכרחים לעבור קודם בקברות צדיקים אחרים עוד קודם שמגיעים לאומן, כמו שיוצא הרבה פעמים שמארגנים נסיעה שלמה במדינות האלו ורק לבסוף מגיעים אל ציונו הקדוש, אמר מוהרא"ש נ"י שזה לא נורא. אך בודאי שכדאי להשתדל להגיע אליו ז"ל בתחילה. ושאלתי אותו על זה מחמת שהיו כמה מאנשי שלומנו שנבוכו בזה. בסוף אלול תשס"ג כשעשה מוהרא"ש את דרכו לעיר אומן לימי ראש השנה הקדושים, עשה נסיעה ארוכה ברחבי אוקראינה לבקר בקברות צדיקים של הבעש"ט הק' זי"ע וכו' ורק אחר כך הגיע אל ציון רבנו ז"ל והשם יודע כוונתו אך אנו אין לנו אלא דבריו הקדושים שאומר לנו.

ריא) אמר שכשהנשים מחכות לבעליהן בפתח של בית הכנסת זה לא צנוע. ואמר את זה לעניין שבליל שבת מתקבצות נשים מול פתח בית הכנסת וממתינות שם לבעליהן ובין כך מדברות. וכשהגברים יוצאים מבית הכנסת זה לא צנוע שהם צריכים לראות כל כך הרבה נשים וכו'.

ריב) אודות אלו שרוקדים אצל ציונו הקדוש של רבנו ז"ל באומן אמר מוהרא"ש נ"י שאצל ציון רבנו ז"ל באים בשביל לשפוך את הלב ולא בשביל לרקד שם. ואמר שבכותל המערבי זו בכלל שאלה איך מתירים

לעצמם לרקוד מול שריד הבית שנחרב. הרי בית המקדש חרב ושמם לנגד עינינו ואיך יתכן לרקד ולקפוץ שם. מי יתן ראשי מים וגו׳ (עיין אשר בנחל חלק לב, מכתב ה׳ רט : ובעניין שכתב שראית שעושים ריקוד לפני הכותל המערבי, שריד מקדשנו, זו סתם בורות ועם ארצות וקלות גדולה מאד, כי זה עניין של מתו מוטל לפניו, ואיך יכולים לפעול בעצמו לרקוד ולשיר שם, בעת שרואים שבאים זרים וחיללוהו וכו׳, עיי״ש באורך וכן בחלק מ״ה מכתב ח׳ עה).

ובפעם אחרת סיפר שכשהיה אצל ציון רבנו ז״ל באמצע השנה וראו אותו כמה בחורים שהסתובבו שם, וכולם רצו לשוחח איתו וכו׳ אך הוא נ״י רימז להם בידיו שידבר איתם אחר כך. וכשירד מהציון הסביר להם שהכהן הגדול היה נכנס פעם בשנה ביום הכיפורים לקודש הקודשים אשר הוא מקום מאויים מאד מרב קדושתו הגדולה והיה מתפלל שם תפלה קצרה ותיכף בורח החוצה. וחכמינו הקדושים אומרים שאפילו מלאכי השרת לא יכלו להיכנס בקודש הקודשים מרוב אימה וכו׳. כן הדבר אצל ציון רבנו ז״ל – זה לא מקום לדיבורים וכל דקה שזוכים להיות שם, אפילו סתם לשבת אי אפשר להסביר את גודל המעלה של העניין הזה וכו׳ (ועיין מזה ב׳אשר בנחל׳ חלק מה, מכתב ח׳ צד שכתב : ״עליך לדעת שמי שטעם פעם טעם אמיתי של ציון רבנו ז״ל, בו יכול להתנוצץ מה זה כניסת הכהן הגדול בקודש הקדשים. כי הד׳ אמות של רבנו ז״ל זה בחי׳ קודש הקדשים. ולכן צריכים מאד מאד להזהר במקום הזה, לא לדבר ולא להקל ראשו וכו׳ ומכל שכן לא לשתות ולאכול, ועל אחת כמה וכמה לא לעשן, כי ״מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים״, רבנו ז״ל הבטיח – מי שיבוא אל ציונו הקדוש ויאמר שם את העשרה מזמורי תהלים הנקראים ׳תיקון הכללי׳, אפילו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, יעשה לו טובה נצחית. עמוד וראה והשתומם מה זה להיות במקום קדוש כזה. ולכן צריכים להזהר לא להקל ראשו שם״).

ופעם בעת שדיבר מגודל המעלה לשיר לה׳ יתברך, אמר שאנו רואים שהספרדים באים אל הקברים של האבות הקדושים ואל הקבר של דוד המלך, וכן לכותל המערבי. שרים שירים ואיזה יופי זה, ממש תענוג כמו

שיושבים בגן עדן [ומוהרא"ש נ"י ביקש מאחד שהיה מעדת התימנים שיאמר "אבינו מלכנו" בניגון שלהם. ולאחר מכן אמר : "איזה יופי זה! כי ככה סתם היית יכול לומר "אבינו מלכנו" יבש בלא ניגון. זה כמו שאחד לבוש בלבוש פשוט. אך כשאומרים את זה בניגון "אבינו מלכנו" זה נפלא מאד". ומוהרא"ש נ"י חזר בעצמו על הניגון בנוסח תימן ואמר שזה כל כך יפה וזה הסוד של עם ישראל. וקישר את זה לדברי רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' מ"ב) 'מי שמנגן אותיות התפילה, וקול הנגינה הם בזכות ובבהירות גדול אזי מלביש את השכינה, הינו האותיות, בלבושין דנהירין. וקודשא בריך הוא רואה אותה, אזי 'וחמת המלך שככה'', וזה שאמר מוהרא"ש נ"י שכשאומרים יבש בלא ניגון זה כמו שאחד לבוש בלבוש פשוט. אך כשאומרים זאת בניגון אזי מלביש את השכינה בלבושין דנהירין]. ועיין מזה במקומו באריכות. הכלל העולה הוא שהוא דבר גדול לשיר במקומות הקדושים שירים שמושכים את הלב לה' יתברך, אך צריך לשמור מאד שלא לרקד ולקפץ במקומות הקדושים וכו' אלא לשמור על קדושת המקום.

ריג) מוהרא"ש נ"י דיבר מעניין שלום בית ובפרט בין בני הנעורים והזכיר אז שעל ידי שזוכים להתקרב לצדיק הוא כבר מלמד איך לשמור על השלום בבית וכו' וכמו שרואים בחוש עד כמה מוסר את נפשו על דבר זה וממש מבלה ימים שלמים לעשות שלום בין איש לאשתו וללמדם לכבד אחד את השני וכו'. והזכיר אז שהצדיק הוא בחי' מזוזה שהיא אותיות ז'ה' ו'ז'ו' הינו איש ואשה. ושאלתי "הרי חסר מ' בשביל שיהיה מ'זוזה". ענה ואמר : "המ"ם הוא מ'ות. כי אם לא זוכים להתקרב לצדיק אזי נעשה מ'ות כי מתקוטטים ביניהם. וכן הוא מ'חייה אם זוכים לציית אותו אזי חיים בטוב. הרי שהמ"ם מרמז על מ'מית או מ'חיה".

ריד) בליל הושענא רבא שנת תשס"ג דיבר איתו אחד אודות הצרות והיסורים שעוברים עליו עד שכבר קשה לסובלם. ענה ואמר מוהרא"ש נ"י "מה אתה חושב, אתה מחבר ספרים בעניין האמונה אז משמים רוצים לראות אם אתה אוחז בזה". ומזה יבין המשכיל את גודל הצרות והיסורין שסובל מוהרא"ש נ"י בעצמו כי ההוא עסק קצת בלכתוב חידושין דאורייתא בינו לבין עצמו ולא הדפיסם לרבים ועדיין צריך עיונא רבא אם זכה בכלל

לכוון לאמת. רק מאחר שמדבר בחידושיו מהאמונה הקדושה ומהתחזקות וכו׳ על כן משמים רוצים לראות איך הוא אוחז במה שכותב. ומעתה יש לדון אלפי אלפים קל וחומר עליו נ״י בעצמו שכל עסקו הוא לפרסם את האמונה הקדושה ולקרב את כלל נשמות ישראל אליו ית׳ ומחדש חידושין אמיתיים, אמת לאמיתה וכו׳ וכו׳ כמה צרות ויסורין נגרמו לו מחמת זה. וכעין שסיפר רבנו ז״ל על עצמו שמה שמתו בניו ומה שהוצרך לסבול הוא מחמת שעוסק לקרבנו אליו ית׳. ומי שמכיר קצת את מוהרא״ש נ״י יודע שלא נראו ולא נשמעו יסורים כמו שסבל מבית ומחוץ וכו׳ שסבל בזיונות ממליוני אנשים ברחבי העולם וכו׳ וכו׳. והכלל שהצדיק האמת סובל כל מיני צער ויסורין עבור כלל נשמות ישראל והוא מקבלם באהבה ומחזק את עצמו, אשרי לו ואשרי הדבקים אליו.

רטו) בשנת תש״ס שאלתי אותו נ״י מתי כבר נזכה שיבוא לגור איתנו כאן בארץ ישראל. ענה ואמר : ״אתה שואל מתי אבוא אליכם, אך גם למעלה שואלים ומצפים מתי אבוא אליהם״. שוב שאלתי ״אך אנו צריכים אתכם יותר פה בעולם הזה מאשר מה שהם צריכים אתכם למעלה״ (כי בודאי שחשוב יותר אצלו ית׳ מה שמחזק נפולים כמונו פה בעולם הזה). כי עלינו הרחמנות גדולה מאד ומה נעשה בלעדיו ח״ו.

והשיב : ״מספיק לי להיות כאן עד גיל שבעים ולא צריך יותר״. ומחמת שהיה אז סמוך לגיל שישים, ולפי דבריו שמספיק לו עד גיל שבעים, היה נדמה לי שעוד יש ויש לו מה לפעול ולתקן בזה העולם וכפי שידעתי על עצמי שאני עדיין רחוק מאד וכו׳ ואיך יעזוב אותנו בעוד כמה שנים. אך הבנתי שהוא סובל יסורין קשים ומרים ולכן רצונו לגמור וכו׳. על כן הקשיתי : ״אך גם על משה רבנו ורבי עקיבא עברו צרות ויסורין קשים ומרים ובכל זאת נשארו כאן מאה ועשרים שנים, ומפני מה אתם רוצים לעזוב אחר שבעים שנים?״.

ענה ואמר מוהרא״ש נ״י : ״כן, אך אתה לא יודע מה שעובר עלי...״. והמשכיל המבין יתנוצץ לו קצת מרחוק אילו יסורין הוא סובל בעולם הזה מה שאין הלב יכול לחשוב והפה לדבר. כי משה רבנו עליו השלום סבל

צרות כאלו מפרעה שרצה להורגו וכן מרעואל שזרק אותו בבור עשר שנים (כמובא בתרגום יונתן), ואחר כך סבל מעם ישראל במשך ארבעים שנה שהלכו במדבר עד שרצו לסקול אותו באבנים וכו׳ וכו׳. וכן רבי עקיבא שסבל עניות ודחקות ולאחר שמסר את נפשו להעמיד תלמידים, מתו כולם. אך הוא לא התייאש אלא מסר את נפשו והקים תלמידים אחרים. והיה צריך לסבול מסירות והלשנות עד שהכניסו אותו בבית סוהר מחמת שלימד תורה ברבים ולבסוף מת במיתה משונה שסרקו את בשרו במסרקות של ברזל רח״ל. ואחר כל זה אמר מוהרא״ש נ״י שאין אנו יודעים אילו צרות ויסורין הוא צריך לסבול עד שאינו יכול להישאר בזה העולם מאה ועשרים שנים כמשה רבנו ורבי עקיבא. והמובן מדבריו היה שהיסורין שהם סבלו היו קלים יותר ממה שסובל הוא ועל כן יכלו להחזיק מעמד מאה ועשרים שנים (וזה היה עוד קודם הגנב והמסומם והגבאי וכו׳ שעשו מה שעשו ואחר כך הלכו להכפיש את שמו ברבים, וכן עוד בטרם הכפישו את שמו הקדוש כמה וכמה פעמים בכלי השופכין הנקראים תקשורת כל מיני זבים ומצורעים וכו׳, ועוד בטרם קמו עליו מי שקמו וכו׳ וכו׳. כי מה שדיברתי איתו מזה היה בשנת תש״ס כנ״ל, ועוד צרות רבות הקיפוהו לאחר מכן). וזה דבר שאין השכל יכול להבין, ה׳ ישמרהו ויחייהו.

רטז) פעם רצה אחד מאנשיו שזה עתה זכה להתחתן, ללמוד בחדר המיוחד לו בביתו. אך מחמת שאשתו היתה צעירה עדיין ובשכל קטן וכו׳ על כן רצתה שבעלה יוסיף לשבת ולדבר עימה. אך האברך ההוא חפץ ללמוד ועל כן סגר את דלת חדרו ונעל במפתח. ואשתו לא נחה דעתה בזה והחלה לדפוק בחוזקה על הדלת שיפתח לה. אך הוא המשיך בלימודו ולא שם לבו למתרחש והיא גם היא המשיכה בשלה והקימה רעש וכו׳. ואז כבר החליט האברך להתקשר למוהרא״ש נ״י ולשאול עצה. ענה ואמר לו מוהרא״ש נ״י : ״אנחנו לא סוגרים את הדלת לאף אחד. ומה תעשה כשיהיה לך תינוק? תניח אותו בין ברכיך וכך תאמר תיקון חצות על הארץ. על כן גם עתה ראה לקרב את אשתך ולדבר על לבה וכו׳. כי זו עיקר השלמות שאדם יודע לחבר את העולמות – הנה אני עם אשתי וילדי והנה אני דבוק בקב״ה״.

ומדבריו הקדושים של מוהרא"ש נ"י הבין האברך שעליו ללכת עם אשתו בדרכי נועם ולהסביר לה פנים ואף שבתחילה זה יהיה קצת על חשבון הלימוד וכו' אך על זה כבר אמרה התורה "נקי יהיה לביתו" וגו'. ועל ידי שיקדיש לה קצת יותר מזמנו, ממילא "כמים הפנים לפנים" וגם היא תכבדו ותייקרו ובמשך הזמן תחפוץ מאד שישב ללמוד רוב שעות היום. כי אשה דומה לקטן, וכשם שבשביל לקנות את לבו של הקטן ולקרבו צריך לרדת אל דעתו הקטנה ולשחק עמו בכל מיני משחקים, כן הדבר עם האשה והיא הדוגמא שנתן לו מוהרא"ש נ"י מהתינוק שיניחו בין ברכיו וכו'.

ריז) בעת ההסתות הגדולות שהיו ביבנאל וכו' (בין השנים תשס"ג – תשס"ו) ואז ביקש מאנשי שלומנו שיתלו שלטים על הבית "אני אוהב את יבנאל עיר ברסלב" כי היתה לו בזה כוונה גדולה וכו' והיו כמה שנתעצלו בזה על כן הבטיח שכל מי שיתלה יקבל מחלקו לעולם הבא. הינו שהוא יתן מחלקו שלו עבור מי שיתלה וכו'.

ריח) שמעתי שדיבר עם אחד מהמדרש על פטירת משה רבנו אשר מובא שם שביקש מיהושע שיגלה לו מה דיבר אליו הקב"ה, ויהושע לא רצה וכו'. ענה ואמר מוהרא"ש נ"י : "מי יודע, אולי מחמת זה לא היו לא ילדים". והמובן מדבריו הוא שתלמיד אמיתי ראוי לו למסור את נפשו לגלות ולפרסם את רבו לכולם וכו'. על אחת כמה וכמה שעליו להכיר טובה לרבו על שמסר נפשו בעבורו והקימו ממקומו הנמוך והכניס בו חשק אליו ית' וכו'. ועל כן הקפידו משמים מפני מה עכשיו כשעלה לגדולה, לא רצה לגלות למשה שמסר את נפשו עבורו וכו', ומחמת זה לא זכה לילדים. אחר כך שמעתי ממנו בעצמי שאמר את זה.

ריט) אודות מה שמובא בספרו הקדוש "פעולת הצדיק" (סי' תתקלט) שכשהיה רבנו ז"ל בבית נחמן נתן (שהיה אפיקורס) אזי פעם אחת בבוקר בשעת התפלה הוא בא בדעתו (הינו שנחמן נתן בא בדעתו של רבנו ז"ל) הינו שיעשה בשבילו לתקנו. ושאלתי מפני מה זכה זה שרבנו ז"ל יעסוק בתיקונו, הרי היה אפיקורס שלא הזכיר את שם ה' ואפילו קידוש לא נשמע בביתו וכו', וחז"ל אמרו "מי שטרח בערב שבת וכו'". ענה ואמר : "אפשר

לתקן את כולם". כי באמת רחמנותו של הצדיק האמת מגיעה עד אין סוף והוא עוסק לתקן ולהכניס גם את כל הנשמות שנפלו בעמקי הקליפות וכו' וכו' כי כל זמן ששם ישראל עדיין נקרא עליו, אפשר עדיין לתקנו. והוא מסתרי הנהגתו ית' ואין לנו עסק בזה. רק שממילא מובן עד כמה גדלה הזכות להתקרב לצדיק האמת בחיים חיותו באופן שתהיה לו איזו שייכות עימו ובודאי יזכה לתיקון נפלא. כי מאחר שהצדיק עוסק לתקן נידחים כאלו וכו' בודאי יתקן גם את נשמתו.

רכ) אמר פעם שכהיום נמצא בבית דין של מעלה דיין אחד מאד קפדן (והזכיר את שמו, אחד מתלמידי הבעל שם טוב זי"ע) אשר לא מניח לכל אחד להיכנס לגן עדן. ואמר : כשאני אעזוב את העולם, אעמוד בפתח של הגיהנום ולא אניח את אף אחד להיכנס שמה. אני אהפוך שולחנות ולא אתן שמישהו יכנס בגיהנום (ואמר אז שלמרות שהוא אשכנזי, אך נשמתו היא נשמה של ספרדי. והוא יתנהג כמו... (הזכיר אז שם של עדה מעדות ספרד) ויהפוך את השולחנות ולא יניח שיכנסו לגיהנום).

כן אמר לגבי רווקים ורווקות בזו הלשון : 'לא חסר בחורים מסכנים, בשמים אני אעזור להם. זה אני מוכרח להגיד לכם ברבים, אני אהיה המליץ יושר לבנים ולבנות, אני אהיה המליץ יושר בשמים. אני מקווה שיתנו לי לדבר, אבל אם לא - אני אעשה (כלומר - אתנהג כמו) מרוקאי, אני אהפוך שם את השולחנות. אני אומר לכם פתוח, ברבים אני אומר את זה: אני אעשה מרוקאי, אני אהפוך את השולחנות בבית דין של מעלה. יש לכם טענות על הבחורים ועל הרווקות?! אני מתפלל להקב"ה וזה אני לוקח על עצמי : אני אהיה המליץ יושר לבחורים ובחורים שהם צריכים להתחתן.

ופעם אמר שמי שיבוא אל ציונו הקדוש אזי לא יניח לבית דין של מעלה ללמד עליו חוב כי הוא יודע מה עובר על בני אדם בעולם הזה, מה שאחרים לא יודעים כמבואר מזה במקום אחר (ועיין ב'אשר בנחל' חלק מג מכתב ז' תקכג : "אני בעזרתו יתברך שמו אהיה מליץ יושר על כל הבחורים וכו', כי לצערי הרב אני יודע מה שעובר עליהם וכו' ומי הגורם להם וכו', ומה גורם להם וכו'. ולכן אינך צריך לכתוב "מוסר" ו"תוכחה" וכו'. ואני שוב אומר

לך - יעזור הקב"ה כשאצא מזה העולם אני אעמוד לפני בית דין של מעלה ואטען בעבור כל הבחורים והבנות שהיו רווקים ורווקות ואפילו בעבור האברכים הצעירים וכו' כי לצערי הרב אני יודע היטב מה עובר עליהם וממה זה נובע, ומי אשם בדבר. ולכן אל תהיה חכם בעיניך "להוכיח בשער" - כמו שאתה מתבטא, תתחיל להוכיח אותי עכשיו ולא אותם, אני לוקח על עצמי האחריות, כי יש לי ללמד זכות על כל הבחורים וכו' שבדור הזה, עיי"ש).

ועיין ב'אשר בנחל' (חלק מו, מכתב ח' שיא) : 'עליך לזכור אשר כל הפחדים שמפחידים את האדם מעונשים קשים וכו', יש צדיקים שהם יושבים בבית דין של מעלה ויודעים בדיוק מה גרם לאדם הזה שיהיה כמו שיהיה והם דנים אותו לכף זכות וכו'. רק על דבר אחד מקפידים מאד מאד והוא - על לשון הרע. כי סוף כל סוף זה מיותר לגמרי, מה אתה צריך לדבר מאחרים?! מה זה נוגע לך אשר פלוני עשה דבר זה... או אלמוני עשה דבר זה... וכמאמרם ז"ל (תענית ח.) : שאלו את הנחש מה הנאה יש לך וכו' ואמר : ולי אתם שואלים? שאלו לבעל הלשון מה הנאה יש לו שהוא יושב כאן ומזיק למרחוק וכו'. ולכן על כל החטאים יש לימוד זכות אבל לא על לשון הרע ורכילות וכו'. יש טבע רע של בני אדם שמוכרחים לדבר מזה על זה ומזה על זה על לא דבר, ולא יוצא מזה שום דבר, ולכן על דבר זה מקפידים מאד, ועלינו לקבל על עצמנו לא לדבר מהזולת כלל'.

עוד עיין מזה (אשר בנחל חלק כ', מכתב ב' תתקכה) שכתב : 'וכבר מבואר בספרים הקדושים, אם מדבר לשון הרע על אחר, אזי הוא לוקח מצוותיו וכו'. על כן טוב לבקש את ה' יתברך שימחול לו, וכן יבקש על מי שדיבר לשון הרע שגם הוא יזכה לתשובה אמיתית ואזי ממילא יהיו שניהם יחד ולא יצטרך הלה לקחת ממנו כל המצוות. ומכל זה יש להתעורר איך צריך לשמור את הדיבור על כל פנים מרגע זה כי יורד לגלות גדולה רח"ל' וכו'.

חינוך ! ! !

בחסדי ה׳ מורגשת התעוררות גדולה בעניין החינוך בקרב אנשי שלומנו היקרים שמבקשים ומחפשים עצות ודרכים לחנך את ילדיהם לאמונה ויראת שמיים טהורה, על כן אמרתי להציג כאן מתוך מאמרים שזכיתי לכתוב בעניין הזה ממה שעורר אותי אדמו״ר מוהרא״ש זי״ע לכתוב למען יהיה לתועלת הכלל.

אליעזר שלמה שיק
ר״מ ״היכל הקודש״
״חסידי ברסלב״
ע״ש הצה״ק אדמו״ר מוהר״ן מברסלב זי״ע
בארץ ובחו״ל

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

בעזה״י יום ו׳ ערב שבת קודש לסדר האזינו ז׳ תשרי ה׳תש״ע

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ״י

לנכון קבלתי את מכתבך, אף שכתבתי לך כבר היום מכתב, אכתוב לך עוד פעם, אל תבהל משום בריה שבעולם, אתה תלמד את הילדים כמו שאתה מבין, ותחנך אותם כפי שאתה מבין, ואדרבה מכל הבעיות אתה תלמד הרבה איך להתנהג עם התלמידים ואיך תוכל לחבר עוד ספרים בעניני חינוך, כי ילדים צריכים הרבה תשומת לב, ואפילו שההורים נותנים להם מכות וכו׳ וכו׳, אתה צריך ללמד אותם שלא ידברו אף פעם על ההורים, רק אתה תלמד אותם כפי שאתה מבין, אל תבלבל את עצמך משום דבר שבעולם, ומכל שכן שאף אחד לא יגיד לך דעות, כי אתה מלמד בחסד עליון.
תתחזק ותחזק את אשתך ואת הבנות שלך, והקדוש ברוך הוא יעזור לך עם בן זכר השנה אם תתפלל להקדוש ברוך הוא.

המאחל לך שבת שלום וחתימה טובה

אליעזר שלמה שיק

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ב' לסדר האזינו ח' תשרי ה'תשע"ג

שלום וברכה אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.
כן זה יצא מפי מה שאמר לך האברך [redacted] נ"י, שרציתי שתכתוב פעם בחודש טור בעניני חינוך, כי אני רוצה שיצא כל חודש מגזין ברסלב עשיר מאד עם כל מיני נושאים, כי תהלה לאל יש עכשיו התעוררות בכל העולם כולו על דבר רביז"ל, ולכן גם אנחנו נתרום בגילוי ופירסום דעת הצדיק.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ה' לסדר פנחס י"ב תמוז ה'תשע"א

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.
ראיתי את השאלות ותשובות שלך, זה מאד מאד יפה, יעזור הקדוש ברוך הוא שתחדיר את כל הכח שלך בהתלמידים, ובפרט שזה הכיתה הגדולה, והם קרובים מאד לבנות בתים, ולכן הם צריכים הדרכה איך להתחזק בחייהם ולבנות את הבטחון עצמי שלהם.
הרב הקדוש מסאטמאר זי"ע אמר פעם במסיבת מלמדים, שעבודת מלמד צריך להיות קודש קדשים, וצריך לדעת שאם בונים תלמיד אחד זה לא שמציל נפש אחד וכו', אלא מציל אוצר הנשמות, היינו כי מהתלמיד הזה עוד יצא דורות וכו', נמצא כשבונים את התלמיד בונים אוצר הנשמות ממש, ולכן תלך בגישה הזו עם התלמידים, ובוודאי תצליח.

שאלה :איך ניתן לזהות האם הילד כבר ניקשר לחבריו ונתן להם את לבו והוא כבר לא בקשר טוב עם ההורים (למרות שהוא עדיין מתגורר בביתם)?

תשובה :אכן ישנם כמה סימנים לזהות שהילד כבר קשר את לבו עם חבריו וההורים כבר לא ממש מעניינים אותו. אציג כאן את הבולטים שבהם :

- הבעות פנים ותגובות שונות כגון התנגדות חזקה לחיבוק ולכל מגע בכלל (הושטת יד, ליטוף), מבטים קשוחים המעבירים מסר ברור של "אל תתקרב אלי" או "איני חפץ בקרבתך".

- חיקוי. ילד הקשור להוריו ישתדל לחקות אותם בצורת הדיבור שלהם, במלבושיהם, אפילו בסוגי המאכלים (כמובן שיתכן שילד יהיה קשור מאד להוריו אך יעדיף לאכול מאכלים שונים מהם. אלו רק קווים כלליים וכל עניין לגופו). ילד שנקשר לחבריו ישתדל להיות דומה להם.

להיות דומה למישהו הוא להיות קרוב אליו ולדעותיו ולהשתייך "לקבוצה שלו". ממילא, להיות שונה מההורים היא דרך להתרחק מהם. אם ילד מדגיש בכוונה דעות שונות מהוריו בתחומים שונים ובפרט אם הוא יוזם ויכוחים איתם על השקפות עולמם, מן הסתם הוא מבקש להתרחק מהם, לנתק את עצמו מדעותיהם ולדבוק ב"דעותיהם" של חבריו.

- חיקוי בצורה של לגלוג. כשם שחיקוי מישהו מהווה אות להערצתו (שהרי מחקים את מי שמעריכים ומעריצים וכנ"ל), כן חיקוי בצורה של שחוק ולגלוג אמור להדליק המון נורות אדומות בנוגע לטיב הקשר עם האדם שעליו לגלגו. חיקוי מלגלג הוא אחד מהאופנים הקשים ביותר שניתן לפגוע בהם ברגשות האדם. ממילא, אם הילד מחקה את הוריו באופן הזה בפני חבריו, אין לנו סימן גדול מזה שהוא מואס בקשר איתם ומעדיף לפתח מערכות יחסים חדשות עם חבריו.

- ניכור ועויינות. האווירה בבית הופכת להיות לא נעימה כל אימת שהילד נמצא שם. הוא מגיב בבוז לדברי ההורים ופעמים רבות גם מתלוצץ על הדברים שאמרו בקול רם. משיכתו לחבריו יוצרת חלוקה בין "מי שהוא אוהב" לבין "מי שלא מעניינים אותו", "אל מי כדאי להתקרב" ו"ממי כדאי להתרחק".

- חוסר רצון להימצא בקרבת ההורים. ילד הקשור להוריו ישמח בקרבתם. הוא גאה בהם ומאושר על שהגיעו למסיבת הסידור והחומש שלו. עיניו מחפשות את הוריו היושבים הרחק ממנו על הספסלים בין שאר ההורים. כשימצא אותם הוא ימהר לנופף להם לשלום עם חיוך גדול על הפנים. ככל שיגדל תגובות הגוף שלו בארועים דומים יקטנו מחמת הגיל. אך עדיין יהיה ניתן לזהות את האושר

שבעיניו על כך שהוריו נמצאים שם בקהל וצופים בו. אך אם הוא החל לקשור את עצמו לחבריו ולמאוס בקרבת הוריו, יתכן מאד שהוא יעדיף שלא לספר להם על הארוע הגדול שמתכננת הישיבה או המוסד בו הוא לומד בכדי שלא יגיעו. למורים שלו הוא ינסה להמציא סיפור שבדיוק באותו היום ההורים לא יכולים להגיע. לכלל הזה שייך גם עניין הגאוה המשפחתית. ילד הקשור לאביו ומעריך אותו, הוא ילד הגאה בעיסוקיו של האב. "אבא שלי לומד בכולל!" הוא מספר בגאוה לחבריו. "אבא שלי שוחט!", "אבא שלי עובד ב...". אם לפתע הדברים הללו לא מעניינים את הילד והוא אפילו מתבייש בהם ומשתדל להסתיר אותם מחבריו. זה אומר משהו.

ראוי לשים לב לסימנים הללו ובמידה והם מופיעים אצל הילד לא להילחץ אלא להתחיל לחשוב איך משיבים את לבבו. זה הזמן להשקיע במחשבות בכיוון הזה. והרבה. אחר כך, כבר יהיה קשה מאד. ובכל מקרה חשוב לזכור – מה שתפלה פועלת שום דבר אחר לא פועל.

בנוסף (וחשוב מאד!) : אם הילד (או הילדה) כבר בגיל שאפשר לחתן אותם, ראו לעשות זאת בהקדם. פעמים רבות החוצפות שלהם נובעות מכך שהם כבר מרגישים בוגרים ובשלים ומבקשים להקים בית משלהם אלא שאינם מעיזים לומר זאת להורים בפירוש. הם מתחילים להסתבך עם עצמם וזה פורץ בצורה של חוצפה ועזות כלפי ההורים.

בהצלחה...

פירוש על החומש כפי ההקדמות
שזכינו לקבל מכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע

ואתה תצוה וגו'.

מובא ב'חנוכת התורה' (בתחילת הפרשה) שמובא במדרש דמה שאמר משה מחני נא מספרך נתקיים בפרשת תצוה דלא נזכר כלל שמו של משה. לפי זה יש לפרש גם כן מה דאיתא בילקוט יהושע. דמשה דחה להמלאך מיכאל שנאמר אם אין פניך הולכים. עד ימי יהושע שאמר עתה באתי. נמצא דבמקום שהיה משה לא היה תקומה להמלאך מיכאל. ולכן כאן בפרשת תצוה שלא נזכר כלל שמו של משה לכן נקבו בו ק"א פסוקים בגימטריא מיכאל, עיי"ש.

כי כשאדם זוכה להתקרב אל הצדיק האמת, בחי' משה רבנו ולשמש אותו, אזי אינו צריך להתיירא משום דבר ומשום מקטרג ומשטין וכמו שאמרו (עירובין נד.) : 'תלמיד אחד היה לו לרבי אליעזר שנתחייב בשריפה למקום אמרו הניחו לו אדם גדול שימש'.

[ועיקר התועלת בהתקרבות לצדיק היא בעולם העליון וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המידות, צדיק סעי' עד) : 'המקורבים שיש לצדיק בחייו, הם יהיו מקורבים במותם'. ושם יראו היטב כמה הועילה להם התקרבותם וממה ינצלו ואל מה יזכו על ידי זה].

על כן כל זמן שהיה משה רבנו חי, לא היה צורך במלאך מיכאל הגם שהוא המלאך הממונה על ישראל ומלמד עליהם זכות. אך עבור מי שמקושר למשה רבנו, אין צורך גם במלאך כזה. כי משה רבנו מגלה את

ה׳ יתברך בעצמו וכמו שביקש "אם אין פניך הולכים" - שכל רצונו הוא שפניו יתברך ילכו עם ישראל ומה צורך יש במלאך.

[וזה בחי׳ מה שאמר אדמו"ר מוהרא"ש נ"י שספרי אשר בנחל שלו הם הקב"ה בעצמו].

ובאמת, כשאדם חי עם לימודיו של רבו ולומד בספרו, אזי גם לאחר הסתלקותו של רבו, נחשב כלומד מרבו ממש וכמו **שביאר אדמו"ר מוהרא"ש נ"י** (אשר בנחל כ׳, ג׳ מד) את דברי רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי׳ כ׳) שיש חילוק בין הלומד מתוך הספר לבין השומע מפי החכם בעצמו, כי אדם הפותח את הלקוטי מוהר"ן ומאמין ברבנו ז"ל ויודע שזוהי דעתו, ורוצה לקשר עצמו אליו, ולקיים כל הנאמר שם, ומתפלל ומתחנן אליו יתברך, שיזכה לקיים כל הנאמר שם, אדם כזה הוא בכלל ׳שומע מפי החכם׳. אבל אדם שאומר : זה ספר כמו שאר ספר, ומחפש למצוא שם איזה דבר נאה וכו׳, אדם כזה הוא במדרגה פחותה יותר ואינו בכלל ׳שומע מפי החכם׳. **העיקר שיאמין בהצדיק ואז יהיה כמו ששומע מפיו בעצמו**, עיי"ש.

אך יש בני אדם שעדיין לא אוחזים בזה והם צריכים לאיזה אדם שינהיגם וכו׳, זה בחי׳ מה שהמלאך בא אל יהושע וקיבלו. כי עבור מי שלא די לו בתורת משה והוא צריך למנהיג שיחזקו ויעוררו לשמור את תורת משה, אדם כזה צריך את זכותו של המלאך מיכאל שילמד עליו זכות ולכן דיקא יהושע קיבלו.

ובאמת שגם זו נחשבת מדרגה והעיקר שאדם לא יטעה את עצמו. כי מי שצריך לאיזה אדם שיחזקו ללמוד בספרי הצדיק - שיעשה כן ותבוא עליו ברכה. וזו המעלה של התלמיד האמיתי, בחי׳ יהושע שמעורר ללמוד ולקיים את תורת רבו.

וזה שכתב אדמו"ר מוהרא"ש נ"י (אשר בנחל כה, ג' תתצה) : הצדיק זהו רבנו ז"ל! מי שמרגיל עצמו ללמוד בספרי רבנו ז"ל, לבו כל כך מתלהב אל הקב"ה וכבר אינו צריך את אף אחד. רבנו ז"ל מלמד אותנו דרכים ונתיבות והנהגות איך להתקרב אליו יתברך וכו'.

עם כל זאת, אם אדם צריך עדיין אחד שינחה אותו בדרכי רבנו ז"ל, הלא כבר אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוה"ל שלוחין הלכה ה') שהצדיק השאיר תלמידים ואלו התלמידים השאירו עוד תלמידים ובכל דור ודור יש תלמידים שקיבלו את נקודת הצדיק וכדאי להתקרב אליהם. ולכן כדאי לחפש ולבקש בין התלמידים תלמיד כזה שיכול ללמוד עמו ולהסביר לו את דברי רבנו ז"ל, ואז יראה איך רבנו ז"ל חי, לימודיו ועצותיו חיים וקיימים וכו', עיי"ש.

וכן כתב (ב' אייר תשס"ו) : "הֵן אֱמֶת שֶׁיֵּשׁ לְךָ אֶת הַאֲשֶׁר בַּנַּחַל וּכְבָר אַתָּה לֹא צָרִיךְ אֶת אַף אֶחָד, אֲבָל אֲנִי צָרִיךְ שֶׁתְּדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים וּתַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם לְעַיֵּן בַּאֲשֶׁר בַּנַּחַל, וְאָז גַּם הֵם יוּכְלוּ לְהִתְחַזֵּק".

כי זו מעלתו של התלמיד האמיתי, בחי' יהושע, שאף שהוא שוקד על ספרי רבו ואינו צריך ליותר מזה, אך עליו מונח החוב לילך ולעורר את שאר העם שגם הם יעשו כך ועל קוטב זה סובבים כל דיבוריו וחידושיו.

כלל העניין מבואר בדברי רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' ט') על הפסוק : "צוהר תעשה לתבה", פרש רש"י: 'יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טוב'; והחילוק שבין חלון לאבן טוב כי החלון אין לו אור בעצמו, אלא דרך שם נכנס האור, אבל כשאין אור, אין מאיר; אבל אבן טוב, אפילו כשאין אור מבחוץ הוא מאיר בעצמו. כן יש בני - אדם שדיבורם הוא חלון, ואין כח להאיר להם בעצמם; וזה: יש אומרים, ואמירתם נעשה חלון; ויש שאמירתם נעשה אבן טוב ומאיר וכו', עיי"ש.

הינו שיש מי שעל ידי האמירות שאומר בתפלות, זוכה להגיע על כל פנים לבחי׳ חלון, שאף על פי שאינו מאיר לאחרים, אך על כל פנים מוכן שיאירו בו, הינו שצריך לשמוע ולקבל חיזוקים מאחד שיחזק אותו (וגם זו מדרגה כנ״ל, כי יש בני אדם שאינם מוכנים לשמוע כלל את הזולת ואינם מוכנים שיאירו בהם). ויש מי שעל ידי ריבוי אמירותיו זוכה להיות אבן טוב ולהאיר לאחרים. הינו שלא רק שאינו מחכה שיחזקו אותו, אלא עוד הולך ומחזק אחרים. נמצא שיש שני סוגי בני אדם בעניין הזה ואין לבטל או לפסול אף אחד חלילה.

הראת לדעת כי מי שיש לו את ה׳אשר בנחל׳ כבר אינו צריך את אף אחד, ואף מצוה עליו לעורר ולהשפיע על אחרים שגם הם יעשו כן.

אלא שלא כל אחד זוכה לזה ו״אם אדם צריך עדיין אחד שינחה אותו בדרכי רבנו ז״ל״ אז ״הצדיק השאיר תלמידים״ ועל ידי שיתקרב אליהם ויסבירו לו את דברי רבנו ז״ל, אזי יזכה להגיע לתכלית ש״יראה איך רבנו ז״ל חי ועצותיו חיים וקיימים״ ויחיה איתם ולא יצטרך את אף אחד.

וזה בחי׳ מה שהבטיח **אדמו״ר מוהרא״ש נ״י** שמי שיבוא אל ציונו אזי לא יניח לבית דין של מעלה ללמד עליו חוב כי הוא יודע מה עובר על בני אדם בעולם הזה, מה שאחרים לא יודעים כמבואר מזה במקום אחר (ועיין ב׳אשר בנחל׳ חלק מג מכתב ז׳ תקכג : ״אני בעזרתו יתברך שמו אהיה מליץ יושר על כל הבחורים וכו׳, כי לצערי הרב אני יודע מה שעובר עליהם וכו׳ ומי הגורם להם וכו׳, ומה גורם להם וכו׳. ולכן אינך צריך לכתוב ״מוסר״ ו״תוכחה״ וכו׳. ואני שוב אומר לך - יעזור הקב״ה כשאצא מזה העולם אני אעמוד לפני בית דין של מעלה ואטען בעבור כל הבחורים והבנות שהיו רווקים ורווקות ואפילו בעבור האברכים הצעירים וכו׳ כי לצערי הרב אני יודע היטב מה עובר עליהם וממה זה נובע, ומי אשם בדבר. ולכן אל תהיה חכם בעיניך ״להוכיח בשער״ -

כמו שאתה מתבטא, תתחיל להוכיח אותי עכשיו ולא אותם, אני לוקח על עצמי האחריות, כי יש לי ללמד זכות על כל הבחורים וכו׳ שבדור הזה, עיי״ש).

ועיין ב׳אשר בנחל׳ (חלק מו, מכתב ח׳ שיא) : ׳עליך לזכור אשר כל הפחדים שמפחידים את האדם מעונשים קשים וכו׳, יש צדיקים שהם יושבים בבית דין של מעלה ויודעים בדיוק מה גרם לאדם הזה שיהיה כמו שיהיה והם דנים אותו לכף זכות וכו׳. רק על דבר אחד מקפידים מאד מאד והוא - על לשון הרע. כי סוף כל סוף זה מיותר לגמרי, מה אתה צריך לדבר מאחרים? ! מה זה נוגע לך אשר פלוני עשה דבר זה... או אלמוני עשה דבר זה...עיי״ש.

כן אמר לגבי רווקים ורווקות בזו הלשון : ׳לא חסר בחורים מסכנים, בשמים אני אעזור להם. זה אני מוכרח להגיד לכם ברבים, אני אהיה המליץ יושר לבנים ולבנות, אני אהיה המליץ יושר בשמים. אני מקווה שיתנו לי לדבר, אבל אם לא - אני אעשה (כלומר - אתנהג כמו) מרוקאי, אני אהפוך שם את השולחנות. אני אומר לכם פתוח, ברבים אני אומר את זה: אני אעשה מרוקאי, אני אהפוך את השולחנות בבית דין של מעלה. יש לכם טענות על הבחורים ועל הרווקות? ! אני מתפלל להקב״ה וזה אני לוקח על עצמי : אני אהיה המליץ יושר לבחורים ובחורים שהם צריכים להתחתן.

והוא ככל הנ״ל ; שמי שאוחז את עצמו עם הצדיק אזי הצדיק בעצמו יהיה לו למליץ יושר, אך מי שצריך תלמיד - שולחים לו את המלאך מיכאל שילמד עליו זכות ובודאי שיש הפרש, אך גם זו מדרגה ואין ללעוג עליה, והבן למעשה.

***

ואתה תצוה. פרש״י ואתה תצוה. זך. בלי שמרים.

א) צריך להבין מהו שהתחיל רש"י ז"ל את דיבורו ב'ואתה תצוה', שהרי פירושו 'בלי שמרים' סובב על המילה 'זך' ומדוע לא התחיל לפרש ממנה ולאיזה צורך העתיק את המילים 'ואתה תצוה'.

ב) קושיית המפרשים מפני מה לא אמר "צו את בני ישראל ויקחו אליך" וגו' כמו בשאר המצוות שבאו בלשון ציווי. ומדוע תלה מצוה זו במשה שהוא יהיה המצווה עליהם.

ג) הבעל הטורים כתב שלא הזכיר משה בזה הסדר, מה שאין כן בכל החומש, שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הוזכר בה. והטעם משום שאמר מחני נא מספרך אשר כתבת (להלן לב לב) (עיין בזוהר פנחס רמו א) וקללת חכם אפילו על תנאי באה (מכות יא א), ונתקיים בזה, עד כאן.

ואינו מובן מדוע נתקיים דוקא כאן ולא בפרשה אחרת.

ד) במדרש (תנחומא סעי' ה') : ואתה תצוה. זה שאמר הכתוב הנך יפה רעיתי הנך יפה. אמר רבי עקיבא לא היה כל העולם כולו כדאי כיום שניתן בו שיר השירים לישראל, שכל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים. וצריך להבין מה השייכות לדרשה הזו ולפסוק ואתה תצוה.

ויתבאר על פי דברי רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' ס"ו) שיש בחי' נקודות אמת בין הצדיקים אך הצדיק האמת אוחז בתכלית האמת.

וזה שאומר רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' כ"ה, קצ"ב) ששיחת חולין של הצדיק האמת יותר גבוה מדברי תורה של צדיק אחר. כל שכן דברי תורה של הצדיק האמת הם גבוהים ונפלאים מאד וכמו שאמר לי אדמו"ר נרו יאיר לרשום כל דיבור שאני זוכה לשמוע ממנו משום שאפילו השיחת חולין של הצדיק האמת גבוהה יותר מתורה של תלמיד

חכם אחר. והסביר שכשתלמיד חכם מדבר דברי תורה יש בזה איזו כוונה קטנה לכבוד וגדולה ולהתפאר בתורתו. אך הצדיק האמת אפילו בשיחת חולין שלו יש לו כוונה אחת - לקרב את כולם אל ה׳ יתברך ומאחר שזו אמת לאמיתה, זה מאד מאד חשוב בשמים.

וזה שהוקשה לרש״י ז״ל מפני מה לא נכתב ״צו את בני ישראל ויקחו אליך וכו׳״ בלשון ציווי כבשאר המצוות אלא תלה את הציוי במשה ״ואתה תצוה״, ׳אתה׳ דיקא. כי כשהצדיק האמת בחי׳ משה מצוה ומדבר, אזי הציווי שלו הוא זך - בלי שמרים ופסולת כלל. ולכן התחיל רש״י לפרש מ׳ואתה תצוה׳ לרמז שדיקא ׳שאתה תצוה׳, הינו שכשהצדיק בחי׳ משה רבנו מצוה איזה דבר, אזי הוא זך בלי שמרים וכו׳.

ובזה יובן על מה עשה ה׳ ככה דוקא בפרשה הזאת שלא להזכיר את משה. כי בא להורות את תוקף גדולתו של משה רבנו שעל דיבור אחד שאמר, הגם כי נראה שהתבטלה הגזרה וה׳ יתברך הניחם, והיה מקום לומר שאולי עתה שוב אין צורך לקיים ׳מחני נא מספרך׳. ועל זה בא ה׳ יתברך להורות שכיון שיצא הדבר מפי משה, ההכרח לקיימו לגודל חשיבותו וקדושתו ושאין דבריו דברים בטלים ח״ו.

והמקום הטוב ביותר להורות דבר זה הוא בפרשה הזו דיקא אשר בה נצטוו על שמן זית זך - בלי שמרים, והוא רמז על דבריו וציויו של משה אשר הכל אצלו זך בלי שמרים וכנ״ל.

וזה שדרשו על הפסוק הזה שלא היה כל העולם כדאי כיום שניתן בו שיר השירים, שכל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים. כי רבנו ז״ל אומר (לקו״מ ח״א סי׳ רמ״ג) שהצדיק האמת הוא בחי׳ שיר השירים שאף שלא רואים עליו שום דבר אלא להיפך וכו׳, אך צריך לידע שהוא קדש קדשים. והוא עניין הנ״ל שצריך לידע שגם שיחת

חולין של הצדיק האמת מה שמצוה ומדבר הוא קדש קדשים וזך בלי שמרים. מה שאין כן שאר שיחות של תלמידי חכמים אפילו בדברי תורה אין בהם שלמות כזו, והבן.

***

ואתה תדבר אל כל חכמי לב וגו׳.

כנגד מה שמצוי שיש ׳חכמי פה׳ שמדברים גדולות ונצורות ומתפארין עצמן בשקר בגדולות ונפלאות וכאילו אין שום דבר נמנע מהם והכל בידם, ויש מהם שהם מנהיגי הדור (עיין לקו״מ ח״ב סי׳ ט״ו), כנגד אלו ביקש ה׳ יתברך ממשה רבנו שידבר עם חכמי ׳לב׳ דיקא שיהיה לבם טהור ומלא בחכמה ולא ברמאות וכמו שיתבאר להלן מעניין טהרת הלב, ודו״ק.

***

שבעת ימים תכפר על המזבח וקדשת אותו והיה המזבח קדש קדשים כל הנוגע במזבח יקדש.

צריך להבין איך שייך זה לדורות כי התורה היא נצחית.

ב) הלשון ׳תכפר על המזבח׳ צריך ביאור כי מה חטא המזבח שצריך לכפרה (עיין כאן בצדה לדרך שכתב : ׳רבים מן המעיינים השתבשו וחשבו שרוצה לומר שמא התנדב איש דבר שגזל מחברו במלאכת המשכן והמזבח וכו׳ צריך אתה לומר שהמזבח עצמו צריך כפרה וכיון שלא עשה המזבח עצמו החטא של גזל – למה יצטרך לכפרה? וכו׳, עיי״ש).

ויש לומר על פי דברי רבנו ז״ל (לקו״מ ח״ב סי׳ צ״א) כי על ידי התקרבות לצדיקים נמתקין הדינים וזוכים לכפרת עוון כי הצדיק תמיד עושה תשובה על תשובה (לקו״מ ח״א סי׳ ו) הינו שעושה תשובה על

השגתו הראשונה שגישם את רוממות אלקותו ית׳ ועל ידי כל תשובה עולה מדרגה לדרגה ומגלה חדשות נפלאות ועצות ודרכים כיצד להתקרב אליו ית׳ ולתקן את הכל, ועל כן הצדיק הוא בחי׳ ׳מזבח׳ כי זובח את יצרו על ידי שעושה תשובה כמובא שם על מאמרם ז״ל ׳כל הזובח את יצרו ומתודה עליו׳.

רק שצריך אמונת חכמים בצדיק ולקבל את דבריו כי צריך לידע שהצדיק הוא צדיק ואילו אני עדין זקוק לרחמים רבים וכו׳. כי יש בני אדם שחושבים את עצמם לחכמים יותר מהצדיק והם יודעים תיקונים יותר ממנו וכמו שאומר רבנו ז״ל (לקו״מ ח״א סי׳ קס״ד) לענין סיפורי דברים של הצדיק האמת. למשל : רופא שנחלה והוכרח למסור את עצמו ליד הדאקטיר הגדול, והרופא רוצה שיתן לו רפואות כפי מה שהוא יודע, להוציא לו שן ולגלחו, אבל הדאקטיר יודע רפואות יקרים וחשובים שצריך לתן לו. כן יזדמן, שיבוא איש להתלמיד חכם וצדיק הדור, שהוא רופא חולי הנפשות, ורוצה שיתן לו הצדיק רפואות, הינו הנהגות ודרכים, כפי מה שהוא יודע. אבל באמת הצדיק יש לו רפואות ודרכים ישרים, שצריך להנהיגו לרפואתו. והנה לפעמים ההכרח ליתן להחולה איזה סם, אשר אם יתנו לו הסם בעצמו כמו שהוא, ימות החולה בלי ספק, על כן ההכרח לערב הסם בדברים אחרים.

כן יש אנשים, שאי אפשר לגלות להם פנימיות התורה הצריך לרפואתו, כי התורה היא רפואה, כמו שכתוב (משלי ג): ״רפאות תהי לשרך״, כי בהתורה יש שני כוחות. סם חיים וסם מות. כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (יומא עב:): ׳זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם המות׳. ועל כן אם יאמרו לו התורה בעצמה כמו שהיא, ימות בלי ספק, כי אצלו שלא זכה נעשה סם מות, על כן ההכרח להלביש לו פנימיות התורה בדברי תורה אחרים, ולפעמים גם זה אינו יכול לקבל אף אם ילבישו בדברי תורה אחרים. על כן מלבישין התורה בסיפורי דברים חיצוניים, למען יוכל לקבל הרפואה הגנוזה שם. כי גם התורה בעצמה

מלובשת עתה בסיפורי מעשיות מחמת שלא היה אפשר למסרה כמות שהיא.

על כן העיקר הוא לקבל את כל דבריו של הצדיק (א). ובזה יובן : "שבעת ימים - תכפר על המזבח" כי אפשר לתקן ולכפר את כל שבעת הימים שהם כלל המידות שיש באדם כידוע (וכן לפי פשוטו שאפשר לתקן את כל הפגמים שעשה בשבעת הימים, הן בששת ימי המעשה והן בשבת קודש), 'על המזבח' שהוא הצדיק כנ"ל שזובח את יצרו. ועל ידי התקשרות אליו תכפר על הכל.

אך צריך שיכיר את מקומו הנמוך ולא יחשוב שהוא כבר צדיק יותר ממנו. שזה פירוש 'וקדשת אותו' הינו שתקדש אותו ולא את עצמך ותאמין בו שהוא הצדיק. 'והיה המזבח קדש קדשים' כי כל אחד מישראל נקרא 'קודש' (כמובא בלקו"מ ח"א סי' ס"א) וכמו שכתוב 'ואנשי קדש תהיון לי' כי 'קדש' הוא השכל שיש בכל אחד מה שאין בחברו וכולם צריכים לקבל את שכלם מהצדיק שעל כן הוא נקרא 'קדש קדשים'. ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סי' פ"ב) שאפילו מי שיגע באחד מאנשיו גם כן יהיה חידוש נפלא כי יתעורר לבו אליו ית' על ידי הדיבורים שיזכה לשמוע.

וזה פירוש 'כל הנוגע במזבח יקדש' שגם מי שרק יגע ברבנו ז"ל ובאנשיו הקדושים יזכה להתקדש ולצאת מטומאתו וכמו שפרש"י "אפילו קרבן פסול שעלה עליו קידשו המזבח להכשירו שלא ירד" כי גם מי שהוא בחי' קרבן פסול אך זוכה להתקרב אל רבנו ז"ל בודאי יזכה להתקדש ויהיה איש כשר שלא ירד לעולם ח"ו וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' רפ"ה) כי מי שזכה לטעום טעם התורה של הצדיק האמת אז אע"פ שאח"כ ימנע ולא יתקרב אליו ויהיה רחוק ממנו וכו', אעפ"כ לעולם יאיר לו אור התורה שטעם קצת ממנה בהיותו אצלו, והבן.

(א) עיין בנועם אלימלך פרשת לך לך ד"ה ואעשך לגוי גדול כו'.

סיפורי מוהרא״ש

אשר בנחל חלק מ״ח מכתב ח׳ תתיא.

מסופר על רבי ישראל סלנטר, שהיה אבי המוסר, והיה נוסע במקומות רבים. פעם אחת היה צריך לפגוש איזה אדם מכובד מאוד, אזי סיכמו, שברחוב פלוני ובמסעדה פלונית יפגשו. אותו אדם היה עשיר גדול, והזמין לעצמו כוס תה, המלצר הגיע לבוש בחליפה, והביא את הכוס, וביקש עשרה דולר בעבור זה. ורבי ישראל סלנטר לא יכול היה להתאפק ושאל: אמור נא לי, הלא שמתם פה מעט מים, ושקית תה ומעט סוכר, וזה עולה עשרה דולר? וענה לו המלצר: הן אמת שהמעט מים וכו׳ עולים רק אגורה אחת, אבל זה בביתכם, אך כאן מסתובבים מלצרים מלובשים, ומניחים את הכוס תה על מגש מפואר, וישנם אורות דלוקים לתפארה וכו׳, על זה משלמים, לא על הכוס תה... ענה ואמר רבי ישראל סלנטר: אני רציתי לדבר עמך על עניינים אחרים, אך מן השמים יצא כך שאגיע לכאן, ואראה מה שאראה וכו׳. והלך לבית הכנסת, וביקשוהו שם לומר דרשה, וסיפר להם את כל הסיפור: רבותי, נפגשתי עם יהודי במסעדה, וקיבל שם כוס תה, ושילם בעדו עשרה דולר, והתפלאתי מאוד, והשיב לי, שמשלמים על הכלים הנאים, על הנברשות וכו׳, אז תדעו לכם, רבותי, הקדוש ברוך הוא הוא בעל הבית של העולם, שתלה נברשות יפות כאן בעולם: השמש, הירח והכוכבים, ציורים יפים: פרחים, עצים, תפאורה מושלמת: ציפורים, פרפרים, עולם כל כך יפה, ונותנים לנו כוס תה, ואנו מברכים: ״שהכול נהיה בדברו״, על זה אנו משלמים, זה השכר שלנו בשמים.

שיעורים באידיש ולשון הקודש מהראש ישיבה
ר׳ יואל ראטה נ״י אפשר לשמוע במספר:

0797040066

ושיעורים שנמסרים ב״היכל הקודש יבנאל״
אפשר לשמוע במספר :

0733834140

(להקיש 1 ואחר כך להקיש 2)

מצווה לדבר בבית הכנסת רק עם ה׳ יתברך.

זכות העלון

להצלחת ורפואת : אליהו בן מרים, אסתר מלכה בת אורה וכל יוצאי חלציהם, יום טוב בן ג'וליה, מרים בת סולטנה, סולטנה בת קדן מרים, עמוס בן יהודית, , נתן שמחה בן רחל, יקיר בן זוהרה, הנייה רחל בת דבורה, דוד בן רחל, משה בן אירן, יצחק בן פיגלה, ישראל בן ג'ולייה.

ולהבדיל : לעילוי נשמת ג'וליה בת סולטנה, אליהו בן ישראל, אברהם בן ניסים אורה בת נעמי, מאיר בן רחמים, יצחק בן זכיה ולכל הנשמות הקדושות שאין מי שיאמר עליהם קדיש

מי שמעוניין לקבל את החוברת בדואר אלקטרוני שיכתוב
ל: nachman6708@gmail.com